

Huvudman

Höglandsförbundet
info@hoglandet.se

Beslut

Datum 2026-04-10
Dnr SI 2025:6442
Sida 1 (4)

Ärendet

Tillsyn av anpassad gymnasieskola vid Njudungsgymnasiet 1 i Vetlanda kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 november 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2025 genomfört en tillsyn av anpassad gymnasieskola vid Njudungsgymnasiet 1 i Vetlanda kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande arbetsplatsförlagt lärande (apl), undervisning utifrån centralt innehåll, att undervisningen bedrivs under ledning av behöriga och legitimerade lärare samt beslut om betyg.

Skolinspektionen har den 21 november 2025 beslutat att förelägga Höglandsförbundet att senast den 27 mars 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetsplatsförlagt lärande och undervisning utifrån centralt innehåll. Höglandsförbundet har den 27 mars 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt därtill kompletterande uppgifter på begäran av Skolinspektionen den 7 april 2026.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Höglandsförbundet har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redovisar först de brister som myndigheten konstaterade i sitt tidigare beslut, därefter redogörs för de omständigheter som kommit fram i aktuell uppföljning och som ligger till grund för myndighetens bedömning, tillämpliga bestämmelser och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i ärendet.

Områden utan konstaterade brister

Arbetsplatsförlagt lärande och undervisning utifrån centralt innehåll

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 21 november 2025 att det fanns brister i skolans arbete med apl och till följd därav även i undervisningen i de kurser och ämnen som var förlagda till apl. Bristerna bestod i att rektorn inte fattat beslut om vilka moment i kurser som skulle ingå på elevernas apl och att rektorn inte kunde säkerställa att undervisningen för elever inom skolans samtliga fem nationella program, i kurser och ämnen som var förlagda till apl, omfattade allt centralt innehåll.

Skolinspektionen förelade därför huvudmannen att se till att rektorn, efter samråd med aktuell arbetsplats, fattar beslut om vilka hela eller delar av kurser eller nivåer av ämnen i utbildningen som ska förläggas till arbetsplatser. Besluten ska vara tydligt kopplade till innehållet i ämnes- och kursplanerna och det ska framgå vilka moment som förlagts till apl. Besluten ska fattas innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas och ska dokumenteras. Föreläggandet avsåg även att huvudmannen i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder skulle inkomma med besluten samt uppgift om när och med vem samråd har skett avseende respektive arbetsplats.

Skolinspektionen förelade även huvudmannen att se till att alla elever inom samtliga nationella program ges undervisning utifrån det centrala innehållet, i skolan och på apl, utifrån de beslut om apl i hela och delar av kurser eller nivåer av ämnen som rektorn fattar. Föreläggandet avsåg även att rektorn skulle dokumentera, för respektive ämne och kurs som enligt beslut är förlagda till apl, vilka moment i det centrala innehållet som eleverna genomfört i dessa ämnen och kurser under perioden 21 november 2025 till 20 mars 2026.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 27 mars 2026 framgår i huvudsak följande. Huvudmannen har säkerställt ett förfarande där rektor, efter samråd med aktuell arbetsplats, fattar ett skriftligt beslut om apl i en gemensam beslutsmodell innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas. Apl-samordnare ansvarar för att samråd genomförs och dokumenteras samt att underlag tas fram inför rektors beslut. Av besluten framgår bland annat vilka hela eller delar av kurser eller nivåer av ämnen som förläggs till arbetsplatsen, vilka konkreta moment ur ämnes- och kursplanerna som genomförs inom apl eller i skolan, när apl genomförs och när och

med vem samråd skett inför beslutet. Samtliga beslut dokumenteras och arkiveras i elevakten samt tillgängliggörs för berörda yrkeslärare och apl-samordnare. För att säkerställa att de vidtagna åtgärderna fortsätter att genomföras framöver, har beslut fattats att integrera dessa moment i skolans systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen har vidare tagit fram och fastställt ett gemensamt dokument avseende vilka delar av respektive kurs som genomförs som apl och vilka delar som genomförs i skolan. Dokumentet utgår från kursens centrala innehåll och rektorsbeslut om apl i hela eller delar av kurser och används som ett styr- och uppföljningsunderlag för yrkeslärare och handledare och säkerställer att undervisningen, både i skolan och på apl, sammantaget omfattar hela det centrala innehållet. Huvudmannen har vidare uppgett att det genomförts en kontroll av de vidtagna åtgärderna genom att gå igenom de fattade besluten om apl och att det säkerställts att besluten tagits innan apl, som påbörjades den 3 februari 2026, samt att de är tydligt kopplade till ämnes- och kursplanernas innehåll.

Huvudmannen har i samband med inkommen redovisning bland annat bifogat individuella apl-beslut för sex elever, klasslistor, klassschema och en sammanställning över apl-platser och moment i kurser som genomförts på apl för respektive program. Av sammanställningen framgår bland annat vilka kurser eller delar av kurser och moment som förlagts till apl för respektive nationellt program, och vilka moment i dessa kurser som elever från programmen under perioden 21 november 2025 till 20 mars 2026 genomfört på apl och i skolan. Av de individuella apl-besluten framgår bland annat elevens namn, apl-plats, apl-period, uppgift om när samråd skett, handledare och kurser och moment som förlagts till apl under angiven apl-period och på angiven apl-plats.

Rättslig reglering

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att rektorn beslutar om att hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.¹

I skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning (16 kap. 5 § och bilaga 1 skollagen samt 4 kap. 1 §² och bilaga 1 gymnasieförordningen). För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom lag 2023:654. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 gäller alltså äldre bestämmelser.

² Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom lag 2023:654. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 gäller alltså äldre bestämmelser.

23 §§ skollagen³). Av ämnesplanen framgår ämnets syfte, varje kurs som ingår i ämnet, det centrala innehållet för varje kurs, antalet gymnasiepoäng som varje kurs omfattar och betygskriterier för varje kurs (1 kap. 4 § gymnasieförordningen⁴).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen vidtagit åtgärder för att se till att rektorn fattar beslut om vilka hela eller delar av kurser eller nivåer av ämnen i utbildningen som ska förläggas till arbetsplatser. Skolinspektionens utredning visar även att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att se till att alla elever inom samtliga nationella program ges undervisning utifrån det centrala innehållet, i skolan och på apl, utifrån de beslut rektorn fattat om arbetsplatsförlagt lärande. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpna.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Jonna Johansson

Föredragande
Signerat av: Jonna Johansson

³ Bestämmelserna har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i anpassad gymnasieskola som påbörjats före den 1 juli 2025 gäller alltså äldre bestämmelser.

⁴ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom lag 2023:654. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 gäller alltså äldre bestämmelser.